

**MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W JELENIEJ GÓRZE
58-506 Jelenia Góra, al. Jana Pawła II 7**

**SPRAWOZDANIE ZA ROK 2018 DOTYCZĄCE
REALIZACJI „POWIATOWEGO PROGRAMU
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
DLA MIASTA JELENIEJ GÓRY
NA LATA 2018 – 2020”**

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
1. Promowanie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej	3
2. Wsparcie już istniejących form pieczy zastępczej na terenie Miasta Jeleniej Góry	5
3. Wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	13
4. Praca z rodziną biologiczną oraz zwiększenie szans dzieci ukierunkowana na ich powrót do środowiska naturalnego	14
5. Kontynuacja i poszerzenie świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej	15

Wstęp

Powiatowy program rozwoju systemu pieczy zastępczej dla Miasta Jeleniej Góry na lata 2018 – 2020 został przyjęty Uchwałą Nr 457.LIII.2018 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 26 czerwca 2018 r.

Celem nadrzędnym wskazanego wyżej programu jest rozbudowanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem pieczy rodzinnej oraz organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.

Dla osiągnięcia głównego celu programu wyznaczonych zostało do realizacji pięć celów szczegółowych:

- promowanie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej,
- wsparcie już istniejących form pieczy zastępczej na terenie Miasta Jeleniej Góry,
- wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- praca z rodziną biologiczną oraz zwiększenie szans dzieci ukierunkowane na ich powrót do środowiska rodzinnego,
- kontynuacja i poszerzenie świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W ramach ww. celów szczegółowych zrealizowano szereg zadań cząstkowych, które szczegółowo omówione zostały i przedstawione w formie danych liczbowych w kolejnych pięciu rozdziałach niniejszego sprawozdania.

1. Promowanie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza jest alternatywą dla dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki ze strony rodziców biologicznych, którzy mają ograniczoną oraz zawieszoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawieni. Zapewnia czas potrzebny na pracę z rodziną biologiczną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub - gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka. Przygotowuje także dziecko do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia oraz pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki. Uczy nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych. Zaspokaja potrzeby emocjonalne, bytowe, zdrowotne, edukacyjne i kulturalno-rekreacyjne dziecka.

Pieczka zastępcza działa dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, a do prawidłowego rozwoju konieczne jest zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa i miłości.

W 2018 r. w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego zamieszczono informację w formie plakatu promującego rodzicielstwo zastępcze na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze, kolportowano ulotki oraz informatory dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej.

W czerwcu 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował w Jeleniej Górze festyn integracyjny pod hasłem: „Walka z dyskryminacją osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym” w trakcie którego Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem promował rodzicielstwo zastępcze poprzez zaproszenie funkcjonujących rodzin zastępczych na terenie Miasta Jeleniej Góry wraz z dziećmi jak i propagował idee rodzicielstwa zastępczego. W trakcie festynu zorganizowano wiele zabaw i konkursów z nagrodami dla dzieci wychowywanych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Jeleniej Góry jest wciąż niewystarczająca. W 2018 r. na terenie Miasta Jeleniej Góry funkcjonowało ogółem 104 rodziny zastępcze, w tym 77 spokrewnionych, 23 rodziny zastępcze niezawodowe i 4 rodziny zastępcze zawodowe w tym 2 o charakterze pogotowia rodzinnego.

W 2018 r. przeszkolonych zostało 4 kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej oraz 5 kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej.

Jednym z obowiązków organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest zawieranie umów o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej. Umowy takie zawiera się zgodnie z przyjętymi limitami rodzin zastępczych zawodowych na dany rok uwzględnionymi w 3 – letnich powiatowych programach rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z Powiatowym Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Jeleniej Góry na lata 2018 – 2020 zaplanowano, iż w 2018 r. zostaną zawarte 2 umowy o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej. W roku 2018 r. zostały zawarte dwie umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi o charakterze pogotowia rodzinnego.

2. Wsparcie już istniejących form pieczy zastępczej na terenie Miasta Jeleniej Góry

Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz osobom tworzącym rodzinną pieczę zastępczą w rozwiązywaniu problemów związanych z opieką nad dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej świadczona jest w głównej mierze przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym 14 osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą skorzystało z poradnictwa i wsparcia psychologicznego udzielonego przez Publiczną Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Jeleniej Górze, przeprowadzona została diagnoza psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna 28 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, a 15 dzieci skorzystało z poradnictwa i terapii.

W 2018 r. w MOPS w Jeleniej Górze zatrudnionych było 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, co jedynie częściowo pokrywało zapotrzebowanie w tym zakresie, ponieważ aby zapewnić pełną i cykliczną pracę z rodzinami zastępczymi w MOPS należałoby zatrudnić oprócz tego co najmniej 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 62 rodziny zastępcze.

Zadaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. W przypadku dzieci poniżej 3 roku życia oceny tej dokonywano raz na kwartał, w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia raz na 6 miesięcy. Po przeprowadzeniu przedmiotowych ocen w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz innymi specjalistami pracującymi z dzieckiem i rodziną zastępczą, organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułował na piśmie opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej, a następnie przekazywał je do właściwego Sądu.

W 2018 r. zostało sporządzonych 98 opinii dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 110 opinii dotyczących funkcjonowania rodzin zastępczych. Pracownik socjalny przeprowadza także wymagane przepisami prawa aktualizacyjne wywiady środowiskowe.

W przypadku wystąpienia sytuacji problemowych przeprowadzane są wizyty w szkołach, rozmowy z wychowawcą oraz pedagogiem szkolnym. Analizie podlegają zgłaszane przez rodziców zastępczych trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Opracowywany jest także plan działań interwencyjnych i naprawczych. Ocenie podlegają kontakty dzieci z rówieśnikami, stosunek do dorosłych, relacje między poszczególnymi członkami rodziny.

W uzasadnionych przypadkach sporządzany jest wniosek do Sądu o wydanie odpowiednich zarządzeń dotyczących rodziny zastępczej – w roku 2018 sporządzone zostały 4 takie wnioski. W sytuacji, kiedy w trakcie pracy z rodziną stwierdzony zostaje brak zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, sporządzane są do Sądu Rejonowego wnioski o powrót dziecka do rodziny biologicznej, bądź też o umieszczenie dziecka w innej formie pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym do Sądu Rejonowego złożono 1 wniosek o powrót dziecka pod opiekę rodziców biologicznych.

W ramach pomocy w funkcjonowaniu rodzin zastępczych, a także w rozwiązywaniu szeregu problemów, z jakimi rodziny zastępcze się borykają koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali z następującymi instytucjami:

- przedszkolami i szkołami,
- Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii,
- Świetlicą dla dzieci „Jelonek” oraz świetlicami przyparafialnymi,
- Publiczną Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- Dziecięcą Poradnią Zdrowia Psychicznego,
- Poradnią Leczenia Uzależnień,
- Sądami Rejonowymi, kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK”,
- przychodniami lekarskimi, poradniami specjalistycznymi,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych,
- Komendą Miejską Policji w Jeleniej Górze,
- Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie,
- Urzędem Miasta (Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i Organizacji Pozarządowych),
- Działem Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom.

W poniższym zestawieniu tabelarycznym przedstawiony został przekrój problemów, w zakresie których koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wspomagali rodziny zastępcze.

Lp.	Rodzaj problemów	Liczba rodzin zastępczych, których problem dotyczy
1.	ZABURZONE RELACJE RODZINNE, W TYM :	
	1.1. Nieumiejętność stosowania właściwej komunikacji interpersonalnej	16
	1.2. Problemy z rodzinami biologicznymi	41
	1.3. Brak umiejętności wytworzenia pozytywnej atmosfery wychowawczej	9
2.	PROBLEMY WYCHOWAWCZE ZWIĄZANE Z DZIEĆMI, W TYM :	
	2.1. Zachowania opozycyjno – buntownicze dzieci	18
	2.2. Uleganie negatywnym wpływom środowiska	19
	2.3. Skłonność do zachowań impulsywnych	18
	2.4. Niskie poczucie własnej wartości, niska samoocena	15
	2.5. Brak poczucia więzi rodzinnej	17
	2.6. Brak poczucia bezpieczeństwa, będący wynikiem dotychczasowych doświadczeń	16
	2.7. Zachowania agresywne	9
3.	PROBLEMY WYCHOWAWCZE, ZWIĄZANE Z POSTAWĄ OPIEKUNÓW , W TYM:	
	3.1. Brak wypracowanego modelu wychowawczego	20
	3.2. Brak tolerancji i zrozumienia wobec niektórych zachowań dzieci, niewłaściwe postrzeganie dziecka	14
	3.3. Niska wiedza o potrzebach dziecka	15
	3.4. Postawa nadmiernie ochraniająca wobec dziecka, nadopiekuńczość	9
	3.5. Niska kontrola własnych emocji	10
	3.6. Zbyt liberalny styl wychowania	7
	3.7. Zbyt wysokie wymagania wobec dziecka	8
	3.8. Przeciążenie sprawowaniem opieki nad dzieckiem	12
	3.9. Nieumiejętność wyznaczenia dziecku obowiązków adekwatnych do jego wieku	9
	3.10. Nieumiejętność wyegzekwowania u dziecka właściwych postaw i zachowań	16
	3.11. Niespójny system nagradzania dzieci i utraty przywilejów	4
	3.12. Przyzwalanie dzieciom na nadmierne korzystanie z TV i komputera	10
	3.13. Brak umiejętnego zorganizowania dziecku czasu wolnego	10
4.	PROBLEMY SZKOLNE, W TYM :	

	4.1. Trudności w nauce	28
	4.2. Nieregularne realizowanie obowiązku szkolnego, wagary	11
	4.3. Niechęć do korzystania z zajęć dydaktyczno – wyrównawczych	13
	4.4. Niechęć do odrabiania zadań domowych	24
	4.5. Brak wyznaczonego miejsca i czasu na naukę	8
	4.6. Problemy z zachowaniem się w szkole	11
	4.7. Problemy w kontaktach z grupą rówieśniczą	11
5.	PROBLEMY FINANSOWE, W TYM :	
	5.1. Nieumiejętność gospodarowania własnymi środkami finansowymi	3
	5.2. Niskie dochody	9
	5.3. Bezrobocie	6
6.	PROBLEM UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA, W TYM:	
	6.1. Nadużywanie alkoholu przez członków rodziny zamieszkujących wspólnie z rodziną zastępczą	3
	6.2. Współuzależnienie i związana z nim dezorganizacja życia rodzinnego	3
	6.3. Zażywanie substancji psychoaktywnych /dot. dzieci wychowywanych w pieczy zastępczej/	2
	6.4. Palenie papierosów /dot. dzieci wychowywanych w pieczy zastępczej/	6
	6.5. Uzależnienie od nikotyny /dot. dorosłych członków rodziny/	18
	6.6. Symptomy uzależnienia od komputera	3
7.	PROBLEMY ZDROWOTNE, W TYM :	
	7.1. Choroby psychiczne	4
	7.2. Zła kondycja zdrowotna dzieci	5
	7.3. Niepełnosprawność	14
	7.4. Choroby przewlekłe dziecka	6

Jak wynika z przedstawionego zestawienia zakres problemów, z jakimi borykają się rodziny zastępcze jest bardzo złożony. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy pracują w zadaniowym systemie czasu pracy i mogą świadczyć wsparcie dla rodzin zastępczych o różnych godzinach w ciągu dnia, w wymierny sposób ułatwiło rodzinom zastępczym funkcjonowanie. Zarówno rodziny zastępcze, jak i dzieci wychowywane w rodzinnej pieczy zastępczej otrzymały specjalistyczne wsparcie.

Zakres jakościowy i ilościowy działań pomocowych podjętych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia poniższa tabela.

RODZAJ PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ POMOCOWYCH NA RZECZ RODZINY	LICZBA OSÓB, KTÓRE SKORZYSTAŁY ZE WSPARCIA
Działania na rzecz podniesienia kompetencji rodziny	
Poradnictwo z zakresu pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami (Zespół Downa, Zespół FAS, ADHD, autyzm , zaburzenia zachowania i emocji, dysleksja)	27
Poradnictwo z zakresu radzenia sobie z zachowaniami trudnymi tj. agresją, buntem, nieśmiałością, wycofaniem	59
Poradnictwo z zakresu obrania właściwego stylu wychowania	89
Pomoc w wyznaczeniu obowiązków domowych dzieciom	45
Pomoc w budowaniu prawidłowych relacji pomiędzy członkami rodziny, zwiększanie umiejętności interpersonalnych poprzez zachowania asertywne oraz rozwiązywanie konfliktów	104
Przeciwdziałanie stosowaniu kar fizycznych, ukazywanie negatywnych następstw stosowania ich	2
Budowanie u dziecka poczucia bezpieczeństwa poprzez wytwarzanie odpowiednich warunków środowiska wychowawczego	4
Wyznaczenie czasu na naukę , odpoczynek i zabawę	41
Poradnictwo z zakresu postaw wychowawczych	45
Poradnictwo z zakresu właściwego nagradzania dziecka	23
Poradnictwo z zakresu budowania pozytywnej atmosfery wychowawczej	39
Propagowanie podmiotowych relacji pomiędzy członkami rodziny	28
Wsparcie emocjonalne w sytuacjach trudnych	75

Pedagogizacja rodziców z zakresu właściwego użytkowania TV i komputera : rozmowy na temat bezpieczeństwa dziecka w sieci, instrukcje dotyczące zakładania filtru rodzinnego	31
Działania integrujące członków rodziny	12
Zachęcanie do udziału w wydarzeniach kulturalnych	21
Wskazywanie na mocne strony dziecka i możliwości rozwijania ich	45
Ustalenie „regulaminu domowego”, wyznaczenie obowiązków poszczególnych członków rodziny, wskazanie na właściwy sposób komunikacji	23
Działania wspierające dziecko umieszczone w pieczy zastępczej	
Wdrażanie elementów terapii pedagogicznej z wykorzystywania specjalistycznych metod pracy z dzieckiem niepełnosprawnym, tj.: kinezylogia edukacyjna, integracja sensoryczna, terapia behawioralna, Metoda Ruchu Rozwijającego, bajkoterapia, arteterapia, trening relaksacyjny, ćwiczenia grafomotoryczne, ćwiczenia logopedyczne, ćwiczenia ogólnorozwojowe, zabawy wspomagające kontrolowanie emocji, gry i zabawy integrujące, ćwiczenia percepcji słuchowej i wzrokowej, ćwiczenia w schemacie własnego ciała, ćwiczenia orientacji w przestrzeni, ćwiczenia usprawniające pamięć, terapia zabawowa	32
Zapisanie dzieci do przedszkola, świetlicy parafialnej, na kolonie organizowane przez MOPS, i inne formy aktywnego wypoczynku i nauki	23
Rozwijanie zainteresowań dziecka: motywowanie do udziału w kółkach zainteresowań, do udziału w konkursach szkolnych, propagowanie udziału w zawodach sportowych	32
Rozmowy na temat współzawodnictwa i zazdrości pomiędzy dziećmi	16
Motywowanie rodziny do podjęcia terapii specjalistycznej : logopedycznej, psychologicznej, pedagogicznej	39
Motywowanie do regularnego uczęszczania na zajęcia lekcyjne, rozmowy na temat wagarów, ich przyczyn i konsekwencji	17
Rozmowy na temat kontaktów z rówieśnikami, diagnoza kontaktów z grupą rówieśniczą	29

z wykorzystaniem narzędzi diagnostycznych /test niedokończonych zdań/	
Wspierające rozmowy na temat kontaktów z rodzicami biologicznymi, diagnoza relacji z wykorzystaniem narzędzi diagnostycznych /test niedokończonych zdań, linia życia /	38
Pomoc w wyborze szkoły, planowanie ścieżki zawodowej	6
Kontakty z rodzicami biologicznymi , mające na celu poprawę jakości relacji pomiędzy rodzicami a dziećmi	14
Towarzystwo w trakcie wizyt w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	25
Pozyskanie wolontariusza, bądź korepetytora celem udzielenia pomocy w nauce	6
Działania na rzecz pomocy rodzinom w trudnej sytuacji materialnej	
Pomoc w aktywnym wyszukiwaniu ofert pracy, redagowaniu CV	3
Pomoc w planowaniu budżetu domowego	8
Pozyskanie na rzecz rodziny zastępczej odzieży zimowej i zabawek	13
Poradnictwo w zakresie sposobów uregulowania zadłużeń	5
Działania na rzecz przeciwdziałaniu uzależnieniom	
Pozyskanie informacji na temat form wsparcia osobom uzależnionym motywowanie do podjęcia terapii, również w trybie stacjonarnym oraz dla osób współuzależnionych	6
Profilaktyka uzależnień: rozmowy na temat uzależnień ich konsekwencji i mechanizmów, udostępnianie literatury z zakresu uzależnień, wskazanie na placówki / lekarzy/ inne kontakty pomocne w terapii uzależnień, dostarczenie testów do kontroli uzależnienia oraz filmu na temat uzależnienia od tytoniu, motywowanie do kontrolowania czasu spędzanego przez dzieci przed komputerem	8
Wyznaczenie miejsca do palenia papierosów, uświadomienie rodziców na temat palenia biernego	9
Pomoc w redagowaniu wniosku do Prokuratury Rejonowej w sprawie skierowania na przymusowe leczenie osób zamieszkujących z rodziną zastępczą będących uzależnionymi od alkoholu	1

Działania na rzecz poprawy sytuacji zdrowotnej	
Rejestracja do lekarzy specjalistów: okulisty, ginekologa, laryngologa, neurologa, psychiatry dziecięcego, umówienie spotkania z psychologiem	27
Propagowanie zdrowego stylu życia, poprzez motywowanie do aktywności fizycznej, dbania o higienę osobistą, przestrzeganie czystości w miejscu zamieszkania	37
Pozostałe działania pomocowe	
Opinie do Sądu Rejonowego na temat sprawowania pieczy przez rodzinę	110
Wnioski o zajęcie stanowiska (i ingerencję) wobec rodziny zastępczej	4

W roku sprawozdawczym zorganizowano 2 edycje szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w terminie od 10.05.2018 r. do 28.06.2018 r. oraz w terminie 16.11.2018 r. – 17.12.2018 r. Łącznie przeszkolonych zostało 9 osób, wszystkie osoby zostały zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego.

Ponadto dla potrzeb Sądu Rejonowego przeprowadzono 17 wywiadów w środowisku, na podstawie których sporządzono 17 opinii dotyczących osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Proces diagnostyczno – kwalifikacyjny kandydatów na rodziców zastępczych realizowany jest w oparciu o Procedurę Kwalifikacyjną dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka wprowadzoną Zarządzeniem nr 7/2013 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze z dnia 13 grudnia 2013 r. Szkolenia prowadzone jest zgodnie programem „Rodzina”, który został zatwierdzony przez Ministra Polityki Społecznej na 5 lat decyzją z dnia 13 grudnia 2013 r. nr 30/2013/RZ. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze posiadał uprawnienia do korzystania z programu „Rodzina”, na podstawie umowy licencyjnej z dnia 6 grudnia 2013 r. zawartej pomiędzy MOPS w Jeleniej Górze, a Stowarzyszeniem Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro- Familia” z Krakowa obowiązującej do dnia 31 grudnia 2015 r. następnie przedłużonej Aneksem od 01.01.2016 r. do 31.12.2018 r.

Trzech pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze posiada uprawnienia do prowadzenia szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępczej.

3. Wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Na dwa miesiące przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanków rodzin zastępczych lub na dwa miesiące przed opuszczeniem placówki opiekuńczo – wychowawczej, pełnoletni wychowankowie mają sporządzany program usamodzielnienia, gdzie wraz z wychowankiem i jego opiekunem określone są cele i zadania wychowanka, jego plany edukacyjne oraz życiowe. W przypadku braku opiekuna programu usamodzielnienia, opiekunem zostaje pracownik socjalny Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem, przyjmując na siebie obowiązek pomocy i nadzorowania wychowanka. W 2018 r. indywidualne programy usamodzielniania były przygotowane dla 12 wychowanków.

Wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej korzystają ze wsparcia finansowego MOPS na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie. W roku sprawozdawczym ze świadczeń na kontynuowanie nauki korzystało 28 wychowanków rodzin zastępczych oraz 7 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych. Z pomocy na zagospodarowanie skorzystał 1 wychowanek rodziny zastępczej oraz 7 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej. Natomiast pomocą finansową w formie świadczenia na usamodzielnienie objęty był 1 wychowanek rodzinnej pieczy zastępczej i 3 wychowanków pieczy instytucjonalnej. Poniżej przedstawione zostało finansowe zestawienie środków wydatkowanych na wskazane cele.

Wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej – otrzymane wsparcie finansowe

Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na zagospodarowanie		Pomoc na usamodzielnienie	
Liczba osób	Wydatkowana kwota	Liczba osób	Wydatkowana kwota	Liczba osób	Wydatkowana kwota
28	147 370,22 zł	1	1 577,00 zł	1	6 888,00 zł

Wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej – otrzymane wsparcie finansowe

Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na zagospodarowanie		Pomoc na usamodzielnienie	
Liczba osób	Wydatkowana kwota	Liczba osób	Wydatkowana kwota	Liczba osób	Wydatkowana kwota
7	26 706,64 zł	7	16 210,58 zł	3	17 278,90 zł

Wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej usamodzielniając się, w głównej mierze powracają do miejsca zamieszkania swoich rodziców biologicznych, ze względu na to iż czas oczekiwania na mieszkanie z zasobów miasta dla osób usamodzielnianych jest bardzo długi. Nie było również możliwości, aby wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą mogli zamieszkać w mieszkaniach chronionych, ponieważ dotychczas na terenie Jeleniej Góry nie powstały takie mieszkania.

4. Praca z rodzina biologiczną oraz zwiększenie szans dzieci ukierunkowana na ich powrót do środowiska naturalnego.

Wśród 90 rodzin, z którymi w ciągu 2018 r. pracowali zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej asystenci rodziny – 9 rodzin to rodziny, których dzieci znalazły się w instytucjonalnej pieczy zastępczej, natomiast w przypadku 11 rodzin dzieci przebywały w rodzinnej pieczy zastępczej. Do zadań asystentów rodziny w analizowanym okresie należało m.in.:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,

- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- współpraca z jednostkami administracji samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

5. Kontynuacja i poszerzenie świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym wydanych zostało 29 skierowań do placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Miasta Jeleniej Góry, w tym:

- 5 skierowania do Domu Dla Dzieci nr 1 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 10 skierowań do Domu Dla Dzieci nr 2 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 1 skierowanie do Domu Dla Dzieci nr 3 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 3 skierowań do Domu Dla Dzieci nr 4 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 3 skierowania do Domu Dla Dzieci nr 5 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 7 skierowań do Centrum Opieki nad Dzieckiem „Dąbrówka” w Jeleniej Górze, zawierającego w swojej strukturze 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze.

W 2018 r. na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wydatkowano łącznie kwotę 3 905 848,29 zł.

W kwocie tej mieści się:

- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 1 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze – 744 403,95 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 2 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze – 640 036,25 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 3 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze – 666 747,62 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 4 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze – 672 964,26 zł,
- koszty utrzymania dzieci w Domu Dla Dzieci nr 5 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze – 675 232,52 zł,
- opłata za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów – 506 736,69 zł.